

Motion till riksdagen 2018/19:427

av **David Lång m.fl. (SD)**

Tullverkets inriktning 2019

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Tullverket bör ges i uppdrag att ytterligare intensifiera sitt arbete mot den organiserade kriminaliteten och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka insatserna för att förbättra personskyddet och säkerheten i övrigt för personalen i gränsskyddet och brottsbekämpningen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka satsningarna på digitalisering och annan it-utveckling som krävs för att uppfylla kraven i den nya unionstullkodexen och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka satsningarna på it-utveckling som krävs för att kunna ge adekvat service till företag som arbetar med import och export, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka Tullverkets förmåga att eftersöka och hantera illegal utförsel och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppdra åt Tullverket att i övrigt vidta åtgärder inom sitt verksamhetsområde för att underlätta handeln mellan Sverige och andra länder och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Tullverket i uppdrag att utveckla sin förmåga att utreda tullbrott och säkra bevis med syftet att öka andelen lagförda och fällda gärningsmän avseende tullbrott och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Tullverket i uppdrag att föreslå erforderliga regelförändringar för att öka möjligheten till samkörning av för tullverksamheten relevanta data som finns tillgängliga hos olika myndigheter och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka antalet mobila fordonsskannrar från två till tre samt bygga upp organisationen kring användningen av dem så att de utnyttjas maximalt och tillkännager detta för regeringen.

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka Tullverkets kapacitet att upptäcka och beivra organiserad smugglingsverksamhet och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ytterligare intensifiera sin samverkan med andra myndigheter för att öka sina insatser mot och sin förmåga att beivra grov kriminalitet och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppdra åt Tullverket att planera för att upprätthålla en tillfredsställande bemanning vid Sveriges gränsstationer dygnet runt så att olaglig in- och utförsel försvåras och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppdra åt Tullverket att intensifiera sitt arbete med regelförenkling och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Tullverket har två huvudsakliga verksamhetsgrenar, Effektiv handel och Brottsbekämpning. Båda grenarna är viktiga för samhället i stort, och vi sverigedemokrater prioriterar därför hela Tullverket i vår budgetsatsning. Tullverkets verksamhet handlar dels om att hindra illegal in- och utförsel, dels om att underlätta handel över gränserna.

Vår politiska inriktning för Tullverket utgår från följande huvudlinjer:

1. Utveckla gränsskydd och brottsbekämpning.
2. Utveckla samverkan med polis och andra myndigheter.
3. Investera i teknik för att underlätta gränsskyddet och kontroller i varuflödet.
4. Bygga vidare på digitaliseringen av tullförfaranden.
5. Utveckla servicen till företag med syftet att minimera fel i tullhanteringen.
6. Intensifiera arbetet med regelförenkling.

Bakgrund

Tullverket står inför mycket stora utmaningar. Å ena sidan har man ett stort sparbeting som grundas på en flerårig anslagsminskning. Tullverkets beräkningar av effekterna av denna utveckling är att man, trots en nerdragning av personalkapaciteten, förväntas ligga med ett underskott i verksamheten. Det innebär att Tullverkets ambitionsnivå har tvingats ner under flera år. Samtidigt ser vi en kraftig ökning av den grova organiserade brottsligheten, där handel med insmugglade varor som narkotika, vapen, tobak och alkohol utgör stora samhällsfarliga inslag. Dessutom en stor mängd utsmugglat stöldgods av olika slag. Samhällskostnaderna för regeringens återhållsamma attityd gentemot den organiserade brottsligheten växer lavinartat. Det ökade anslag som regeringen aviserat hittills räcker inte till för att täppa till de hål som flera års besparingar har skapat i Tullverkets verksamhet.

Regeringen har uppenbarligen inte tagit de signaler som Tullverket förmedlat i detta avseende på allvar, vilket oroar oss i hög grad. Resultatet av regeringens politik kommer att bli fortsatt försämrad service till företagen, försämrad kontrollverksamhet genom minskad aktivitet inom området tullrevision och klarering men också för utbildningsverksamheten, även om försämringstakten bromsas in av det nya anslaget.

Ekvationen går dock inte ihop. Tullverket måste få en generellt höjd ram, utöver kompensation för tidigare nerdragningar, dels för att det skall vara möjligt att återställa nivån på verksamheten till en rimlig startnivå, dels för att höja ambitionsnivån på alla fronter.

Sverigedemokraternas förslag innebär en sådan nivåhöjning och skapar förutsättningar för att vända utvecklingen så att Tullverket kan intensifiera sitt arbete mot den organiserade kriminaliteten och annan brottslighet inom sina ansvarsområden. Förslagen innebär också att Tullverket kan klara de satsningar på digitalisering och andra serviceåtgärder som krävs för att leva upp till åtagandena inom ramen för tullunionen samt att underlätta handeln mellan Sverige och andra länder, som är en avgörande fråga för Sveriges industriella utveckling och ekonomi. Storbritanniens utträde ur EU kommer också att ställa nya krav på Tullverket, vilket vi måste ta höjd för i budgeten.

Gränsskydd och brottsbekämpning

Arbetet mot den grova organiserade brottsligheten, där handel med insmugglade varor som narkotika, vapen och alkohol är betydande, bygger på en fungerande gränskontroll och underrättelseverksamhet. I tider då även strömmarna av migranter ökar ställs än högre krav på en effektiv och fungerande tullverksamhet i samverkan med andra inblandade myndigheter. Båda dessa trender ställer större krav på bemanning och aktivitet inom tullens ansvarsområden för gränsskydd och annan brottsbekämpning.

De yrkeskriminella aktiviteterna har påvisats öka med avseende på illegal införsel av såväl vapen som tobak, alkohol och narkotika. Tullen har i detta läge inte kunnat utveckla säkerheten för personalen vid gränskontrollstationerna i tillräcklig omfattning. Istället har vi sett situationer då tullen inte har kunnat utföra kontroller på grund av underbemanning och de ökade risker som en mer våldsam kriminalitet utsätter verksamhetens personal för.

Personalens säkerhet är en viktig fråga som bör prioriteras inom Tullverket, främst inom gränsskyddet och övrig brottsbekämpning. Samtidigt måste man möta det ökade trycket från kriminellas verksamhet och öka ambitionsnivån för såväl kvantitet som kvalitet i verksamheten. Därför ligger vår största satsning på just personalresurser. Vi behöver utvidga befogenheterna i samband med kontroller vid såväl den yttre som den inre gränsen. Arbetet med att utföra kontroller för att upptäcka utförsel av stöldgods och annan kriminell utförsel måste intensifieras och ges de förutsättningar som krävs för att kunna beivra denna typ av brott effektivt. Gränsskyddet behöver också expandera för att kunna fungera dygnet runt, året runt. Idag har inte Tullverket kapacitet att hantera gränsskyddet på det sättet.

Den senaste tiden har risknivån för terrorhot förhöjts i Europa. Även i vårt absoluta närområde har terrordåd genomförts. Mot bakgrund av den ökade hotbilden emot vår del av världen när det gäller terrorism vill Sverigedemokraterna ge Tullverket ökade resurser för att i samverkan med polisen kunna utföra mer djupgående personkontroller vid gränsstationerna.

Underrättelseverksamheten är central för att öka träffsäkerheten i kontrollfunktionen. Bevissäkring är också ett område som behöver expandera för att det skall vara möjligt att lagföra personerna bakom de brott som upptäcks. Det är alltså en kedja av funktioner som måste kunna interagera och stötta varandra för att nå maximal effektivitet i det så viktiga brottsbekämpande arbetet.

Tullverkets verksamhet inom området brottsbekämpning är lönsam för samhället. Varje insatt krona genererar en samhällsnytta som vida överstiger insatsen. Därför vill Sverigedemokraterna öka anslagen till Tullverkets organisation för brottsbekämpning, med syftet att bättre kunna bemöta och hantera dessa ökade risker samt se till att bemanningen blir tillräcklig för de nya utmaningarna.

Samverkan med andra myndigheter

Genom samverkan mellan olika myndigheter skapar vi optimala förutsättningar för att kunna upptäcka och beivra organiserad och annan grov brottslighet. Det är en ödesfråga för Sverige att vi lyckas ta tillbaka initiativet och se till att avveckla så stor andel som möjligt av de kriminella verksamheter som infekterar vårt samhälle.

Tullverket och andra myndigheter bedriver sedan 2009 en organiserad samverkan inom ramen för projektet Myndigheter i samverkan mot den organiserade brottsligheten. Detta är ett mycket framgångsrikt samarbete som vi menar bör intensifieras och utvecklas på olika sätt.

Vi behöver dock se över lagstiftningen ur olika perspektiv för att ytterligare öppna samverkansvägar, inte minst genom att utnyttja datoriserade hjälpmedel och samkörning av relevanta data som finns tillgängliga hos olika myndigheter, i väsentligt mycket högre utsträckning än vad som är möjligt idag. Sverige har varit naivt ifråga om att inte använda den information som finns för att upptäcka och beivra kriminell verksamhet. Vanliga hederliga människor skall inte behöva stå tillbaka för att kriminella kommer undan straff därför att myndigheter inte använder den information om den kriminella verksamheten som finns tillgänglig.

Investering i teknik

Tekniska hjälpmedel ökar effektivitet och produktivitet i Tullverkets verksamhet. Ett bra exempel är de datoriserade lastbilsskannrar som används för att snabbt leta igenom hela långradarlaster efter illegalt medförda varor. Vi menar att Tullverket bör bygga ut denna möjlighet med flera enheter än de två som används idag. Vi budgeterar därför för ytterligare en enhet, som skulle bidra till att ytterligare effektivisera och intensifiera kontrollverksamheten.

Alkolås till bommar vid utfart från färjelägen har visat sig vara en mycket effektiv metod för att stoppa alkoholpåverkade förare från att ta sig ut på vägnätet. Efter den försöksverksamhet som genomfördes för några år sedan med stor framgång har Tullverket planerat att permanenta och bygga ut systemet med alkobommar. Det går dock inte att utvidga denna verksamhet utan att dra in på annan kontrollverksamhet, varför det krävs personaltillskott för att klara av den utvidgning av verksamheten som alkobommarna innebär. Det går inte att dra ner ytterligare på befintlig verksamhet för att kunna hantera införandet av permanenta alkobommar. Vi menar att alkobommarna är ett mycket viktigt komplement till de övriga metoder som finns för att upptäcka alkoholpåverkade förare. Det är en verksamhet som räddar liv, och Tullverket måste därför ges det tillskott av resurser som krävs för att kunna köpa in och bemanna de aktuella anläggningarna, så att inte andra viktiga verksamheter i Tullverket drabbas.

Teknikutveckling och underrättelsearbete för att öka träffsäkerheten i kontrollverksamheten är centrala delar av Tullverkets arbetsmetoder och här måste det

finnas en beredskap för att kunna pröva och implementera nya effektiva tekniska hjälpmedel. Det kräver också investeringar i personella resurser med hög kompetens.

Digitalisering av tullförfaranden

Tullverkets andra huvudområde, Effektiv handel, är avgörande för att svensk handel med andra länder skall kunna fungera på ett effektivt och smidigt sätt. Arbetet med att införa den nya unionstullkodexen, UCC, pågår för fullt inom Tullverket och ute i företag som hanterar import och export och är en viktig del av detta arbete. Den lag som reglerar införandet, som bygger på ett EU-direktiv, trädde ikraft den 1 maj 2016, och arbetet skall vara avslutat senast 2020.

Genom att såväl Tullverket som industrin varit förutseende i detta arbete ligger Sverige väl framme i förhållande till flera andra medlemsländer, även om mycket fortfarande återstår att göra. Enligt EU-direktivet ska hela det nya systemet med elektronisk hantering av tullverksamheten vara implementerat senast 2020 i samtliga EU-länder. Tullverkets prognos är för tillfället att systemen kommer att vara införda i Sverige under 2018–2019, men att efterarbetet kommer att pågå minst ett par år till. De nya rutinerna kommer att kräva en omfattande uppföljnings- och utbildningsverksamhet. För att allt skall kunna fungera på ett tillfredsställande sätt menar vi att Tullverket för detta ändamål bör kompenseras med ytterligare medel för utveckling och efterarbete samt utbildning under tiden 2018–2020. Nivån på dessa tillskott måste täcka de faktiska merkostnader som Tullverket drabbas av för att kunna slutföra utvecklingsarbetet och samtidigt förvalta både de nya och de gamla systemen under den nödvändiga övergångsperiod som krävs för att successivt implementera UCC och det nya uppdraget Elektronisk tull.

Det är ett omfattande arbete som har utförts och som fortfarande återstår. Detta arbete kräver stora resurser för vilka Tullverket har erhållit viss kompensation under de senaste åren. Tullverkets kalkyl för utvecklingsarbetet skulle dock utgöra en kostnad som överstiger denna kompensation. Den operativa verksamheten har därför skalats ner för att finansiera det nödvändiga utvecklingsarbetet. Regeringens underfinansiering av Tullverkets it-utvecklingsuppdrag påverkar således verkets hela verksamhet på ett negativt sätt.

Detta är en viktig faktor bakom de stora nerdragningar av den operativa verksamheten som Tullverket har tvingats till på grund av att de senaste regeringarna inte har tagit varningssignalerna på allvar. Vi menar att Tullverket måste kompenseras för de underskott som uppstått på grund av underfinansieringen av detta utvecklingsarbete. Regeringen drar tillbaka de resurser som tidigare avsatts för att man skall kunna slutföra arbetet på ett seriöst sätt. Vi anser att det är ett slag mot Sveriges förmåga att hålla en tillräckligt hög kompetensnivå och ett tillräckligt tempo i det pågående utvecklingsarbetet. I själva verket avvecklar regeringen ett pågående arbete med en direkt kapitalförstöring som följd. I vårt förslag ingår tillräckliga resurser för att Tullverket skall kunna slutföra sitt arbete inom detta område och fortsättningsvis även kunna underhålla och vidareutveckla de aktuella systemen. Detta är helt avgörande för att Tullverket skall kunna ge svensk handel det stöd som måste till för att bygga och vidmakthålla en väl fungerande handelsverksamhet med omvärlden. Det är i sin tur en av de avgörande faktorerna för svensk ekonomi och dess utveckling.

Service och kontrollverksamhet

Klarering, revision samt information och utbildning är andra avgörande funktioner i Tullverkets verksamhet inom Effektiv handel. Trots att datoriseringen av många funktioner ökar fortsätter behovet av manuella insatser i dessa verksamhetsgrenar att öka. Det skapar obalanser i verksamheten när Tullverket inte kan svara upp mot det ökade trycket från företag som har behov av detta stöd för att kunna hantera sin verksamhet effektivt.

Sverige är helt beroende av sin exportindustri och det är därför en mycket viktig funktion i Tullverket att upprätthålla en hög servicegrad inom dessa områden. Tullverket har dock flaggat för att personal måste flyttas om från revisionsverksamheten för att man skall kunna upprätthålla en någorlunda anständig klareringsverksamhet. Den senare är avgörande för att export och import skall kunna fungera. Revisionen är dock också en mycket viktig del i arbetet med att upprätthålla förtroende för systemet och för att minimera tullfelet, dvs differensen mellan inbetalad tull och tull enligt lag. Det är alltså inte en lösning på något problem att underminera den delen av verksamheten för att kunna upprätthålla en annan. Samtliga delar måste fungera. Tullverket måste ha en tillräckligt stor personalstyrka för att kunna lösa båda dessa uppgifter om vi vill ha en väl fungerande handel med omvärlden och ett trovärdigt tullsystem.

Servicefrågan är också en faktor i företagens bedömningsunderlag vid etableringsbeslut. Om vi inte har väl fungerande och tillgängliga funktioner på detta område, riskerar vi därför att tappa viktiga etableringar och att befintliga företag till slut väljer att omlokalisera till andra länder.

I samband med att Storbritannien lämnar EU kommer behovet av personal inom dessa områden att öka ytterligare och det pågår en planering för detta inom Tullverket. Enligt verkets egna preliminära beräkningar kommer det att krävas mellan 45 och 50 nya tjänster för att Tullverket skall kunna hantera den ökade ärendemängd som man bedömer blir resultatet av brexit. Tullverket måste ges de resurser som krävs för att klara dessa viktiga utmaningar.

Intensifiera arbetet med regelförenkling

En viktig fråga för alla våra myndigheter är att aktivt verka för att förenkla och effektivisera sina verksamheter. Det gäller även Tullverket. Varje enhet i Tullverket bör därför ha ett stående uppdrag att utveckla nya arbetssätt och metoder som gör att verksamheten kan effektiviseras och utvecklas kvalitativt.

Tullen bör också ges i uppdrag att föreslå lagändringar som kan bidra till enklare och effektivare rutiner som Sverige kan agera efter i arbetet med att utveckla EU:s tullagstiftning i denna riktning.

David Lång (SD)

Bo Broman (SD)

Eric Westroth (SD)